

SIRI
JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
BARAZA LA MITIHANI LA TANZANIA
MTIHANI WA KUMALIZA ELIMU YA MSINGI

01

KISWAHILI

Mwaka: 2024

MAELEKEZO KWA MSIMAMIZI

Zingatia yafuatayo kabla ya kusoma maelekezo kwa watahiniwa:

1. Hakikisha unasoma hadithi kwa **sauti** na **taratibu** kwa mara ya kwanza huku ukizingatia alama zote za uandishi zilizopo katika hadithi hiyo. Unaposoma kwa **mara ya pili** ongeza kidogo kasi ya usomaji.
2. Muda utakaotumia kuwasomea watahiniwa hadithi ni **dakika tano (05)** na muda utakaotumika kwa watahiniwa kujibu maswali ni **dakika tano (05)**. Sehemu hii itafanyika kwa **dakika kumi (10)**.
3. Wakati utakapokuwa unawasomea wanafunzi hadithi, hakikisha kuwa watahiniwa wote hawafungui karatasi yenye maswali ya mtihani.
4. Wasomee watahiniwa **kwa sauti** maelekezo (1 hadi 4).

MAELEKEZO KWA WATAHINIWA

1. Nitasoma **kwa sauti** hadithi mara mbili, hivyo kila mmoja asikilize kwa makini.
2. Nitakapokuwa nasoma hadithi hakikisha kuwa karatasi yako ya maswali haijafunguliwa.
3. Nikisoma hadithi kwa mara ya kwanza, sikiliza bila kujibu maswali na nikimaliza kusoma kwa mara ya pili, jibu swali la 1, kipengele (i) hadi (v) kisha endelea kujibu maswali mengine (2 hadi 6).
4. Ninaanza kusoma hadithi sasa hivyo **sikiliza kwa umakini**.

SIRI

HADITHI

Siku moja jioni tulikaa na bibi kibarazani ambapo alitusimulia hadithi ya Mbayuwayu na Kong'ota. Kong'ota ni ndege mwenye mdomo mgumu sana ambao hutumia kukong'ota mti mkubwa na kutoboa tundu kubwa la kuishi. Vilevile, anaweza kupasua mbegu ngumu na nazi ili anywe maji yake. Mbayuwayu alitamani sana awe na mdomo kama wa Kong'ota. Akakata shauri kwenda kumuuliza Kong'ota. Alipofika huko, alikaribishwa ndani na kupewa chakula ambacho kilikuwa wali uliopikwa kwa nazi na kitoweo chake kilikuwa samaki.

Baada ya mlo Mbayuwayu alimuuliza Kong'ota kuwa aliwezaje kupata mdomo mgumu? Aliendelea kumweleza kuwa naye anatamani kuwa na mdomo mgumu. Kong'ota alimweleza Mbayuwayu kuwa kupata mdomo mgumu inawezekana na ni rahisi tu. Alimwelekeza mbinu kuwa apae angani urefu mkubwa zaidi kushinda minara yote. Wakati wa kutua atafute sehemu yenye jabali kisha ajiachie ili adondoke kwa kasi. Aliendelea kumsisitiza kuwa, wakati wa kutua atangulize mdomo chini agonge kwa nguvu kwenye jabali.

Mbayuwayu alishukuru sana. Alitafuta sehemu yenye jabali akapaa juu kisha alishuka kwa kasi akitanguliza mdomo ili aupige kwa nguvu kwenye jabali. Alipokaribia jabali aligundua kuwa atakufa. Alikwepa jabali na kupaa tena juu kitendo hicho kilimwezesha kuepukana na kifo. Bibi alipomaliza kutusimulia alituambia wakati wote ni vema kutafakari kabla ya kufanya uamuzi.